

Forum for miljøkartlegging og -sanering

Omforente bransjeløsninger for overflatesjikt på metallavfall med innhold av farlige stoffer

Sammendrag

Overflatesjikt på metallavfall kan inneholde farlige stoffer. Dette notatet inneholder en kort juridisk vurdering av håndtering av evt. farlige stoffer i overflatesjikt på metallavfall, opp mot reglene i forurensningsloven, og en praktisk vurdering av konsekvensene for miljøkartleggere. Utgangspunktet er at metaller er verdifulle sekundære råstoffer, som bør gjenvinnes. Dersom vi definerer hele metallobjektet som farlig avfall pga overflatesjiktet, vil mye av metallgjenvinningen stoppe opp. Miljøkartleggerne må fortsatt ta prøver for å undersøke om overflaten inneholder miljøgifter, fordi dette kan bli et arbeidsmiljøproblem under demontering. Avflassing av maling kan også være et problem under transport og annen håndtering. Det vil også være nyttig for mottaket å vite om evt miljøgifter i det de tar i mot.

Juridisk vurdering av saken

Det grunnleggende hensynet ved behandling av avfall i forurensningsloven, er at all håndtering av avfall skal skje på en miljømessig forsvarlig måte. Det vil si at håndtering av avfall skal skje uten fare for skade på helse og miljø (forurensningslovens § 7). Videre foreligger plikt til å bringe næringsavfall til lovlig avfallsanlegg (forurensningslovens § 32).

Det følger med andre ord av dette at avfallsprodusent og avfallsbesitters sentrale plikt etter forurensningsloven er å sørge for at avfallet får en miljømessig forsvarlig behandling.

Den generelle definisjonen av farlig avfall finnes i avfallsforskriftens § 11-3 bokstav b:

- *Farlig avfall: Avfall som ikke hensiktsmessig kan håndteres sammen med forbruksavfall fordi det kan medføre alvorlige forurensninger eller fare for skade på mennesker eller dyr.*

Ved vurderingen av om et integrert overflatesjikt på metallavfall skal fjernes og håndteres separat som farlig avfall, må altså dette vurderes opp mot avfallsbesitters plikt til å sørge for en miljømessig forsvarlig behandling av avfallet, jf. forurensningsloven § 7.

Dersom avfallsfraksjonen kan håndteres miljømessig forsvarlig innenfor en virksomhets tillatelse, for eksempel et gjenvinningsanlegg for metaller eller et smelteverk mv., foreligger det i utgangspunktet heller ingen plikt til å fjerne overflatesjiktet. På den annen side, dersom avfallsfraksjonen ikke kan få en miljømessig forsvarlig behandling uten å fjerne overflatesjiktet, vil en plikt til å fjerne overflatesjiktet kunne følge av forurensningslovens § 7.

Det kan også tenkes at HMS-regelverket kan gjøre det nødvendig å fjerne overflatesjiktet før videre behandling av avfallet.

En avfallsbesitter har ikke en rettslig plikt til å fjerne et overflatesjikt med innhold av farlige stoffer, med mindre dette er nødvendig for en miljømessig forsvarlig behandling av avfallet.

Selv om for eksempel en stålbejelkes overflatesjikt skulle inneholde for høye verdier av et miljøfarlig stoff, vil bejelken i sin helhet neppe kunne sies å falle innunder definisjonen av farlig avfall. Det bør da også utvises forsiktighet med å konkludere med at hele stålbejelken er farlig avfall på grunn av overflatesjiktet inneholder verdier av farlige stoffer over grenseverdiene. Dersom man lar overflatesjiktet alene være bestemmende for hvorvidt en avfallsfraksjon er å anse som farlig avfall, så vil man komme til at en rekke fraksjoner blir definert som farlige, uten at dette er i samsvar med den generelle definisjonen i avfallsforskriften § 11-3. Dette er neppe riktig lovforståelse.

Forum for miljøkartlegging og -sanering

Postadresse:
Poststed:
E-post:

c/o Eirik Rudi Wærner
Hjellnes Consult as, Postboks 91 Manglerud, 0612 OSLO
eiw@hjellnesconsult.no

Org. Nr: 995 391 422
Tlf: 9586 5272

Omforente bransjeløsninger for metallflater med innhold av farlige stoffer

Miljøkartleggere må vurdere innholdet av farlige stoffer i et overflatesjikt, og beskrive dette i miljøsaneringsrapporten. Det er viktig at miljøkartleggerne i denne sammenheng kun foretar en objektiv konstatering av innholdet av farlige stoffer i overflatesjiktet og avfallsfraksjonen i sin helhet. Dersom miljøkartleggerne konkluderer med at overflatesjiktet medfører at fraksjonen i sin helhet er farlig avfall så vil man i realiteten stå i fare for å trekke en del juridiske slutninger som det nødvendigvis ikke er grunnlag for, jf. ovennevnte vurderinger.

I tilfeller hvor avfallsbesitter ønsker en alternativ disponering avfallet, jf. forurensningslovens § 32, eller ved at avfallet ikke kan behandles miljømessig forsvarlig, kan det evt. foreligge en rettslig plikt til å separere overflatesjiktet fra resten av avfallsfraksjonen. Et eksempel på en slik situasjon kan være ved at det er en nærliggende fare for at overflatesjiktet på metallavfall skaller av og at dette videre medfører risiko for at farlige stoffer spres ukontrollert i naturen.

Det understrekes for ordens skyld at et gjenvinningsanlegg til enhver tid har plikt til å sørge for at avfallsfraksjonen de mottar ligger innenfor gjeldende tillatelse.

Praktisk tilnærming

Med bakgrunn i den ovenstående juridiske vurderingen synes det klart at miljøkartleggere og –sanerere må forholde seg slik:

Innhold av miljøfarlige stoffer i overflater på metallobjekter er fortsatt noe vi må undersøke. Dette er spesielt viktig i følgende situasjoner:

- Dersom det er en mulighet for at det skal sveises, slipes eller på annen måte bearbeides i metallet. Dette kan være i forbindelse med demontering av rekkverk og bjelker ved riving/rehabilitering. Da er det viktig å vite om miljøsanereren/riveentreprenøren må iverksette spesielle forhåndsregler for å hindre at arbeidstakere blir utsatt for tungmetaller eller PCB/dioksiner mv.
- Dersom det er fare for at maling med miljøgifter kan flasse av under demontering og/eller transport, vil det være nødvendig å fjerne i det minste alt som er så løst at dette kan forurense andre områder.
- I beskrivelsestekstene for miljøsaneringen er det fortsatt viktig å påpeke at overflaten inneholder maling med miljøgifter. Det er vesentlig at denne informasjonen følger med til avfallsmottaket, slik at de kan gjøre sine vurderinger av dette. Mottaksanlegget skal overholde krav i utslippstillatelsen, og da må de ha nødvendige opplysninger på det de mottar. Det må også vurderes om metallobjektene skal merkes, slik at det framgår tydelig at dette er metall med forurensninger på. ***Forskjellen er at vi fra nå av ikke skal klassifisere metallobjektet som farlig avfall, men som metaller med et belegg som inneholder farlige stoffer.***

Denne bransjestandarden er utarbeidet av Forum for miljøkartlegging og –sanering, Norsk Returmetallforening og Norsk Forening for Farlig avfall, og ble vedtatt på fagtreff i Forum for miljøkartlegging den 28. januar 2014. Teksten er noe justert 6. februar 2014.

Oslo, 06.02.2014

Eirik Rudi Wærner

Styreleder

Forum for miljøkartlegging og -sanering